

„Nem beszélt ezekről az időkről sem” – emlészik vissza a kiállítás egyik felirata szerint **ifj.**

Kováts István

(1915-2009), aki akkor született, amikor édesapja,

Kováts István

fényképész az első világháborúban a 82-es gyalogezred katonájaként szolgált.

Akkor készített képei beszélnek helyette, mert a fotósdinasztia alapítója katona volt a nagy háborúban, leszármazottai most, az első világháború kitörésének századik évfordulója után, a Magyar Fotográfia Napján nyitottak meg egy olyan, ötven felvételtől álló kiállítást, aminek anyaga szinte teljes egészében a romániai, galíciai és olaszországi fronton készült.

Robert Capa-i magasságokban

Az ötven felvétel a napfénytetős, illetve a bejárati teremben (egyébként az egész épület, a kirakattal együtt műemléknek számít) kapott helyet. Akit érdekel a történelem, annak érdemes rászánnia legalább egy fél órát, és alaposan, közelről megsejmelnie a Kováts-fotókat. Megdöbbentő, lenyűgöző élményben lesz része – jómagam kis túlzással Robert Capa-i magasságokba emelném ezeket a felvételeket.

Mert mi másra tudna gondolni az ember, ha nem Capa második világháborús képeire, amikor

megtekinti id. Kovátsnak azt a felvételét, amin egy széttört puska mellett egylehunyt szemű halott fekszik tiszta arccal? Rögtön mellette, egy másik felvételen pedig egy felismerhetetlenné, szénné égett holttest az épület tövében. Közel kellett lenni a borzalomhoz.

Szintén Capát idézi – aki, amikor ezek a képek készültek, 3-4 éves lehetett – az a kissé elmosódott fotó is, amin temetni igyekvő, kereszteket cipelő katonákat látunk. A támadás, harc előtt készült képek is lenyűgözőek, a fedezékhez szoruló, fegyverét markoló katona látványa lélegzetelállító, akárcsak a csatába induló katonák papi áldása.

A fronton szerencsére nem minden volt ennyire szomorú. Kováts István katonaportrékat is készített, a katonák mindennapjait megörökítő fotóin színjátszó előadás részletét, a fronton készített oltár előtt imádkozó katonát láthatunk.

A háború kegyetlen arca jön elő azon a képen, amely Székelyudvarhelyen készült: 1916-ban a román betörés elől sok-sok csíkvidéki lakó Udvarhelyre menekült. Egy ilyen fényképen csíkiak állnak a szekerek mellett, a háttérben az udvarhelyi unitárius templom látszik, és az akkori udvarhelyi laktanya (a mai készruhagyár területén volt) látképe is felkerült a kiállításra.

A békés kisváros

A photograph of a weathered, light-colored wall with five framed black and white photographs hanging on it. The photos depict various scenes: a landscape with a white bull, a village scene, a car, and other historical or local scenes. A large, leafy green plant with small white flowers is in the foreground.

Az iskolakezdés után a fényképészet várja az iskolai csoportok látogatását – a tárlatlátogatás alatt egy **Kápolnási Zsolt** és **Gidó Csaba** történészek által készített hanganyagot is bejátszanak, amivel ismereteiket gyarapíthatják a diákok.